

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Foi'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl. pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieristerne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatoria.

Brasovu 22|10 Decembre 1867.

Se prenumera la poste 8 r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fisare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA
Transilvania.

Functiunarii delaturati. Educa-tiune si profesiune politica.

In Augusto alu anului 1845 repausatulu presiedintele de atunci alu cancelariei transilvane in Vién'a dise subserisului intr'o adientia oeruta in döua cause natiunali: Dumniata esci mai tineru de catu se'ti cunosci bine pe ai vostrii. Baga de sama ca romanii n'au nici unu feliu de educatiune politica, de aceea respundietatea ce oade asupra unui redactoru romanesou este cu atatu mai grea, cu catu se poate intembla, ca publiculu needuoatu in politica se'lui inteléga pe dosu s. c. l.

Observam ca tooma pe atunci cateva foi unguresci causá forte multa grijă cancelariilor de curte, in catu aceleasi era compuse seu incalzinduse totu numai de aristocrati conservativi de calibru greu.

Cuventele acelui barbatu de statu me im-pintenara ca se cugetu multu asupra loru, se le impartasiesou si unoru counationali carii in ace-lea dile de grea cercare me ajutá din totu pu-terile cu consiliul loru celu inteleptu; aceleasi cuvente inse me indemnara totuodata, ca se tragu paralele intre educatiunea seu dupa br. S. Josika needucatiunea nostra politica si intre a compatriotilo nostru de alte natiunalitati. Am facut'o acesta in totu timpulu, nu numai noi, ci si alti mai multi romani. Nu ne ascundem nici in punctulu acesta scaderile nostra si scim ce ne lipsesoe. Déca inse noua ne va fi lipsindu educatiunea politica, aceasta se poate escusa cu temeiuri cumpanitóre. Cum vei es-cusa inse acea educatiune politica scalcieta, care ne intempina mai alesu in Transilvani'a pe tota pasulu in castrele adversarilor nostrii politici?

Tier'a intréga scie si vede, ca mai alesu in anulu ce se apropiu catra apusulu seu o mul-time de amplioati nu numai romani, ci si maghiari fusera delaturati din functiunile loru nu pentru necapacitatea loru — ca pentru unii ca aceia nu ne-a venit in minte ca se frangemu vreo lance —, ci numai sub protestu, ca ei sunt de cutare opinione politica, seu si mai multu, ca au servit sub cutare sistema absolutisti-ca seu semiconstituitionala. Persecutiunea de colore politica a strabatutu pana si in sanotuarul justicie. Védiase alegerile municipali din estimpu, cum si cateva deamuriri si deelituirii care au urmatu. Inca si mai multu: chiar in dilele acestea citim in cateva foi publice pretensiuni, ca tooma si unii funotianari dela ramur'a finantiala se fia departati firesce pentru orim'a, ca in cursu de 16 pana la 18 ani isi storsera puterile vietii servindu patriei sub sistemele tre-nente. Aici trebuie se damu érasi adeverului tributulu seu. Tocma si unii din ministrii de astadi si Ungariei s'au vediutu constrinsi in interesulu tierii a infrunta in cateva casuri acesta politica a órbei resbunari si a tiené in functiuni pe mai multi barbati de capacitate si de merite preste voint'a resbunatorilor, in alte casuri inse au fostu slabii destulu, pentru ca se céda sberatelor ridicate asupra loru punendu in disponibilitate pe mai multi functionari si incar-candu prin acesta bugetulu tierii, prin urmare pe contribuenti.

Politica mai ratacita, mai neumana, mai asupritore decat este acea a resbunarii nu eu-noscemu alt'a. O anu condamnatu sub abso-lutismulu trecutu, o condamnamu si astadi, o vomu condamna ori si oandu. Vedeti ca nu ne intrepuncem pentru nici o persoana, ca nu avem pentru cine. Déca avem ici colea cate unu amicu intre amplioati, n'avem inse nici o rudenie de aproape si nu a celu ce scrie acestea, fostu

destinatu de sorte a servi patriei in calitate de am-ploiatu mai multu ca cinci luni si acésta inca numai in dilele de supremulu periculu inainte cu 19 ani.

Ei, bine Domnilor, este acésta edueatiune politica? Este acesta patriotismu, este intelep-tiune si prudentia de statu? Francia oea mai mare a treoutu prin atatea resturnaturi si si-steme, spuna - ve istoria ei, cum dupa orice preface mechanismulu administrativu si jude-catoresou a remas neatinsu si nestramutatu, afara numai de casurile prevedute prin legi.

Principemu forte bine, ca cu schimbarea unei sisteme se se schimbe ministrii si purtatorii politicei loru, adica prefectii si gubernatorii; nu principemu inse ce poate avea o sistema politica cu functiunari subordinati loru, nu principemu de ce se fia aruncati pe strate acei amplioati, carii evusera a face in tota vieti'a loru numai cu §§-ii legii si cu procedura judecatorésca, seu numai cu ofirele cele seoci din departamen-te finantialor, seu cu trebile inrolamentului la armata, seu cu conscriptiunile, seu cu cata-strulu, seu cu lucrarile publice etc.

Uniculu argumentu alu politicei de resbunare in contra functiunilor vechi, capaci si nestricati este, ca pentruee au servit ei sub absolutismu? Aceasta e inse argumentu imprumu-tatu tocma dela absolutismu, carele intrebá pe fiacare din voi, ca pentruee ati servit revolu-tiunii. Si cu totu acestea chiaru absolutismulu lui Bach aplicase o cetea mare de revolutiunari in deregatorii publice indata dupace le dete dru-mulu din tembitia. Absolutismulu era mai inteleptu in acestu respectu.

Si apoi credeti óre dv. in adeveru, ca déca toti fiu patriei aru fi refusatu functiunile oferte loru de catra capii absolutismului, acestia n'aru fi mai gasitu alte cateva sute de juristi nejuristi de preste Lait'a, pe carii se'i aduca aoi preste noi? Seu oa crede cineva, cumca necu-noscendo ei limbile patriei, nu aru fi gasitu in tiéra dragomani de ajunsu? Palavre sunt ace-stea. Din dilele Mariei Teresiei aristocratia maghiara invetiase barbatesce limb'a nemtésca; totu curtile boierilor era si mai sunt pana astazi pline de germani. Dela St. Stefanu si pana in dilele nostre mai toti regii Ungariei au favoratu din totu puterile colonisarea acestorui tieri cu elemente germane. Pucine sunt aceleia tienuturi, in care se nu se audia limb'a ger-mana, fara a carei ajutoriu limb'a maghiara nici ca s'ar fi pututu cultiva asia frumosu. Si déca tooma au fi lipsiti germani pe alocuressa, $\frac{1}{2}$ milionu de evrei era se suplinésca loculu loru danda unu contingent forte respectabilu pen-tru scopurile absolutismului, pe urm'a oarua si sub scutulu seu si asia venira acum in Transilvani'a la 20 mii stracurati incóce din Galiti'a si Ungaria.

Este unu secretu publicu in tier'a nostra, cumca unu diutre cei mai de frunte membrii dela ramur'a judecatorésca, romanu de natiune, omu activu, deșteptu, umanu, necornptibilu, si persecutat cu inversiunare numai sub ticalosulu protestu, ca elu inca ar' fi conlucratu la caderea sistemei lui br. Fr. Kemény in an. 1861. Altulu, unguru de natiune, totu din categoriile mai nalte, este nesuferit u numai pentruea ca omu dreptu ce este, aparase pe tierani si anume pe secui in causele urbariali. Altulu, sasu de na-tiune, a fostu si este unu functionari diutre cei mai de omenia, barbatu cu caracteru de feru si judecatoriu dreptu, inse si acesta ca-diu in urgi'a politicei resbunatoré. Avem la mana mai multe scrisori private despre meritele acelor barbati, pe care le retinem u numai pentruea se nu li se atinga modestia loru; afară de acesta noi nici ca compatimiu persoanei loru, ca stau mai susu decat u aiba tre-buitia de compatimirea coiva, compatimiu inse

patriei si servitiului publicu in casu candu ase-menue functiunari aru fi delaturati din resbu-nare. Publiculu nostru cunoscce inca si alti functiunari, toma si romani, despre carii se scie ca n'au trebuitia a servi, elu ince astépta, ca tooma la unii ca aceia se li se lasse oca-sune de a'si continua functiunile cu atatu mai vîrtosu, ca ei se mai afla in puterea barbatiei, au si sciintia si rutin'a ceruta, cum si pentruea este mare peccatu a ingreuna tesaurulu publicu cu pensiuni seu plati de disponibilitate éca asia, numai din resbunare si uneori numai in favó-re catarorou fosti cameradi de arme.

Cu alta ocazie vomu mai intreba pe ad-versarii nostrii politici: pretindu ei ca functiunarii de orice categoria si rangu se se renegă de orice opinione politica, se se degrade pe sinesi curat u numai de machine órbe si surde, seu ca'i voru suferi ca se'si pastreze si ei in gamali'a capului o chilióra micutia si pentruea opiniuni politice, cum si ca se citesc si ei in vreun diariu politicu pre langa Monitorulu din Buda-Pest'a seu pre langa saracutiu 'Erdélyi hivatalos Értesító' din Clusiu. G. B.

Din adunarea universitatii.

In 14 universitatea, ad. deputatii scaunelor si districtelor din fundulu regiu tienura ér sie-dintia, in care se cetira mai multe propusetiuni. Noi astadata impartasim din 'Tel. Rom.' nu-mai **propunerea** d. dep. alu Mercurei prot. I. Hanni'a si spriginierea lui, amanandu rela-tarea curenta pre Nr. viitoriu:

"Inclita universitate natiunale s'a vediutu motivata la anulu 1851 a dedicá pentru instruc-tiune si scopuri scolare din avereia natiunala cardinala si a sieptelor judetie o suma anuala de 50.000 fl. m. o. Considerandu ca:

1. Dotatiunea acésta insemnata din ave-rea natiunala comună e dedicata numai institu-telor de instructiune, evangelice luterane, si ca prin urmare e numai spre folosulu acelor'a.

2. Aceste institute de instructiune dotate in unu modu asia de bogatu suntu natiunalu si confesiunalu proprietatea natiunei saesci si a bisericei evangelice. — Considerandu

3. ca in tienutu teritoriul representat in inclita universitate natiunala se afla si alte in-stitute de alta natiunalitate si confesiune, lipsite de ajutoriu, ba cari din lips'a de dotatiune su-ficienta nici nu potu se ajunga totu scopurile loru privitoare la instructiune si cultura, — si pe-mite subscribulu a face urmatorea propunere: Inclita universitate natiunala se decidea:

1. Inclita universitate natiunala se fia ga-tata a ajutá din avereia intréga natiunala si pre-celealte institute de cultura si instructiune, ro-mane si ungare, aflatore in tienutulu fundi-regii.

2. Inclita universitate nationala destina spre scopula acesta pentru gimnasiulu su-pe-rioru gr. or. romanu dela Brasovu si pentru celu ung. reformatu érasi gimnasiu superioru dela Orastie, unu ajutoriu anualu de cate 5000 fl. v. a.

Sibiu 30 Nov. 1867.

Iosanu Hanni'a imp. dep. scaun. Mercurei, (a mai subscrisu: Dr. Eug. Trauschenfels m/p. dep. scaun. Mercurei, Ignatius Nagy m/p. dep. Orastiei).

Hannia (in limb'a romana). Inclita universitate natiunale! Candu me am luat libertatea a face propunerea tocma cetita sprigi-nita de prestimati mei domni colegi, Dr. de Trauschenfels si judele regescu si deputatulu Orastiei, Nagy, am fostu condus de acelasi cugetu si de aceeasi tendintia, care a indupe-catu pre universitatea din anulu 1851 a dedicat din avereia intréga a cercuriloru reprezentate si, o dotatiune de 50.000 fl. m. o. anuali pen-

tru scopuri scolare si de instructiune. Am fostu condusu adica de cugetulu la cultura, pre carea estimatului d. deputatu alu Segisiorei Theil in responsulu seu la deschiderea confluosului de facia alu universitatii o a asemanatu forte potrivit cu puntea carea deschide calea natiunilor catra natiuni.

Eu, domnii mei, am facutu propunerea acésta modesta, in urm'a carei din tocca numita avere a cercurilor representante aici, si celor latte institute de cultura nesasesci, dintinutul acestoru cercuri, anume gimnaziului superior gr. or. din Brasiov si celu ung. reformatu din Orastia se li se destine subvenitie anuala in o suma, ca cea in proportiune cu dotatiunea pentru institutele sasesci e de parte de a se puté asemenea.

Permiteti-mi, domnilor, ca se pasiescu inaintea dv. cu enumerare de fapte, cari tuturor suntu bine cunoscute, permiteti-mi, ca se nu atingu situatiunea politica si sociala a romanilor acestei tieri dinainte de 1848. Reminisointie amare si pline de simtiemintele cele mai durerosé suntu aceste; ele suntu ale treoutului, puternicii carui se le respunda.

O impregiurare nu potu se lasu neatinsa.

Romanii nu numai pana in gutu au fostu faturiti in lantiuri grele. Si ochii le au fostu legati si urechile astupate, cu puterea, ca se nu veda, se nu anda; gura li-a fostu infundata ca se nu pota vorbi si ca se nu pota da vreunu tiepetu de vajetare; nu numai ca i fura incuiate toté usile dela tota institutie publice din tiéra, la cari usi a batutu romanulu de statea ori, ci in cele mai multe casuri i s'a incuiatu uia' chiaru si dela scólele cele mai elementari satesci. Déca asia darta, pre langa o stare asa precaria an. 1848 afila pre romanu, in privint'a culturei inapoi a celor latte nationalitatii, elu de buna séma nu pôrta vin'a. Dara nu numai spiritualminte a afiliu anulu 1848 seracu pre romanu; pentruca asudórea lui nu era alui, toti o impartiau si se ingrasiau din ea dupa pofta inimei.

Dupa ce vocea timpului a luata de pre romanii lantiurile slaviei, grigia loru oea dintaiu fù de a alerga dupa natiunile, cari prin favore impregiurilor erau cu multu mai inaintate in cultura; ei au simtitu necessitatea imperativa de a crea scólele si institutele loru mai inalte proprii. Mai nu e comuna romana in tiéra, carea se nu aiba propri'a, durere inse nu de ajunsu dotata scóla, intre cari mai multe scóle capitale normale; ceea ce e mai demnu de landa si mai imbucatoriu au facutu comunele bisericesci gr. or. din Brasiov. Din modelele midilice proprii, prin contributiunea privatilor, au redieatu ei unu edificiu frumosu de scóla, carele de doi ani incóce cuprinde in sine unu gimnasiu superioru publicu completu, langa care se afla o scola normala capitale si o scóla de fete. De orece inse acestu institutu facutu cu statea sacrificii nu numai nu are dotatiune suficienta, dara e si multa datoriu, mi amu permisu, in prim'a linia, a face propunerea in favore lui.

Domnii mei! Dvóstra insi-ve ve'ti binevoi a recunoscere ca noi romanii in gener, si fratii nostri cei bravi brasovenii in specie, au facutu mai preste puterile loru cele subtilate prin nefavore timpurilor, pentruca se pota tiené baremu unu pasu incetu, urmandu' dv. in cultura; faceti dara ca puntea amintita de d. dep. alu Segisiorei se se puna si catra noi; faceti ca dis'a esprimata aici in sal'a acésta si in alte parti: "natiunea sasésca e purtatorea culturei in Orientu" se devina fapta si facia cu noi romanii; puneti, — ca ci e timpulu supremu — o legatura salutară pre ranele cele multe sangerande ale treoutului.

Recomandu propunerea mea si propunu mai departe, ca acésta se fia indrumata la comisiunea bugetaria spre darea parere.

Se da comisiunei bugetarie.

Mai vine apoi propunnerea pentru inițiarea unei scóle agronomice, spre care scopu se se cera bunulu fiscatu dela Pauca; propunerea pentru tiparirea operatului socoteleloru; apoi se alegu comisiunile. —

Brasiov. (Advocati.) Cam de trei ani incóce aflaramu de cateva ori din foile romanesci dela Pest'a, cumca in Ungaria candu unulu candu altul dintre juristii absoluti de nationalitate romanésca au depusu censur'a si au castigatu diplom'a de advocatu. La asemenea sciri totudeauna ne amu bucurat si amu avutu cause mari ca se ne bucuram. In Tran-

silvani'a ni s'a intemplatu forte raru ca se audiu séu se citim despre cate unu fiu sau Temidei ca s'ar fi devotatu pentru advocatura. Cu atatu a fostu impresiunea mai placuta cando vediamu, ca doi romani de capacitate recunoscuta deschisera chiaru aici in Brasiovu cancelaria de advocatura, éra deo nu ne grabiram a le vota succesulu celu mai fericitu pe carier'a ce 'si alesera, cau'a fù ca asteptaramu sciri inoa si despre alti juristi carii voru fi imbraciosiati aceeasi cariera. Astadi simtimu placea de a impartasi publicul nostru list'a urmatore de advocati romani diplomatici din acestu mare Principatu si adica: Dr. Io. Ratiu in Turda, Mateiu Nicola in Abrudu, Dr. Nemesiu si Dr. Racuciu in Sibiu, Petru in Deva, Dr. Tinou in Orastia, Orbona si in S. Reginu, Aleosiu Popu in Clusiu, Georgiu Ratiu in Aiud, Iosifu Puscariu si Nicolae Stravoiu in Brasiovu; éra mai de curendu a depusu censur'a si dn. Nestor, se mai pregatescu de censura si dnii Densusianu, Dr. Borcea si Catone, cum si alti doi insi, ale caror nume nu le aflaramu.

List'a nostra nu este acurata, o vedem u noi insine, credem u inse ca si cu atat'a facem u una servitu publicului educenduo la cunoscinta lui, éra mai departe sta la bun'a vointia a respectivilora ddnii advocati si practicanti ca se o complinesca. Noi impartasiamu atat'a catu aflaramu. Ceea ce amu mai ave se adaugem din partea nostra este, ca se oramu juniori si vigorosilor aparatori de drepturi vietia indelunga, taria suflatiesca la implinirea frumosei, inse grelei loru misiuni in acésta tiéra sibiulata de atatea calamitati, cum si bucuria de fruotelor osteneleloru ce voru pune in apararea dreptului si a dreptatii. —

Institutiunea notariatului publicu carele in patri'a nostra pana in timpulu absolutismului nu era cunoscutu precum este elu in tota Europa luminata, inca merita a fi imbraciosiata de catra o parte a tinerimii nostre. Considerandu notariatul publicu numai ca inlesitoriu la nenumeratele cause de clironomii si imparielii, la inchirerea contractelor de casatorii, compunerii de testamente, licitatiuni publice si altele asemenea, nu se pota crede ce ajutoriu bunu este pentu acele clase de omeni, cari pricepu séu forte pucinu séu tocmai nimicu la asemenea lucrari, din care causa si perdu infricosiati. —

— Despre "Transilvania fóia asociatiunii transilvane romane" aflaramu, ca aceeasi cu 1-a Ianuariu n. va esf de siguru in consunetu cu program'a publicata, pentruca sunt si luate toté pregaritile spre acelu scopu. Deci lipsesce numai ca publiculu se grabesca a se prenumera la acea fóia, pentruca se se scia cu atatu mai usioru, cam cate exemplare sunt a se tipari. Pretiul pe 1 anu este o bagatela: v. a. fl. 3 pentru nemembri si 2 fl. pentru membrii associationii. Doritorii de a o ave si potu inlesni modalitatea abonarii depunendu banii facere in tientululu sen pe la ddnii colectori ai Asociatiunii, carii apoi nu voru lipsi a'i inainta la on. comitetu in Sibiu. Se intielege ca prin posta inca se pota prenumera ori si candu. Manuscriptele dela on. comitetu se afla naintate la redactorulu foi, preste acésta precum audimus se va deschide o publicatiune continuata de documente, fragmente si pericope istorice, de care avem o mare trebuința. —

Dela Clusiu ni se serie din 16/4 Dec., cumca pe famili'a Escoletie Sale domnului presedinte V. L. Popu o ajunse unu mare doliu din cau'a perderii fizice sale Otilia prin bôla tifosa. Inmormentarea repausatei se intempla sambata in 14 ale c. —

Dela Baia-Mare 6 Dec. 1866.

Celu mai frumosu dreptu alu constitutiu nationalului e dreptulu a alege representantii tierei, ca prin acest'a legile se aducu cu mediulocirea cetatianilor. Inse frumosu e si candu representantii se potu folosi de alegerea loru ca de una trepta, prin care pasiescu la deregatoriele inalte ale statului. Asia o patim uoi alegatorii din giurulu de Baia-Mare cu representantii nostri. Candu se convoca diet'a prezente, se alese aici de representante Nicora Ujfalusy, care dupa inițiarea ministerului sesi denumí de capitancu in districtul Cetatii de piatra. Dupa acesta se alese Carlu Stoll, ci abia pasi si acest'a pre terenulu activitatii sale, se lati vestea, ca e denumit uoi ca se va denumi

la una deregatorie cameratica, in care intemplare dura éi ne vomu folosi de dreptulu alegorii de representante.

Ne vomu folosi! Mare cuventu, mare intrebare pentru noi romanii. Acestu giurua stia din 35 de comunitati, dintre cari in 31 suntu 18 777 de romani, 592 de neromani, in 4 ca in urbi 5252 de romani, 11.502 de neromani, deci de totu 24.029 de romani, 12.094 de neromani. Cu asa majoritate prepunderante de romani pre dreptu se poate aici intrebá, ca pre ce cale se alesera numitii domni de reprezentanti ca neromani? In 1848 candu esira legile cele noue, au voita si romanii a se folosi de dreptulu alegorii, si cu tota insufletirea, inse cu simtiu de pace si respectu catra legi, se adunara la loculu de alegere in Bai'a-Mare. Ungurii vediendu ca cu pluralitate de voturi nu voru invinge, au voita se invinge cu batalia, si — se dedera la romanii cu ce apucara a mana, la ce romanii firesc se departara. De atunci poporul roman de aici nu are voia a si periclitá vieti la alegeri, intielegint'a éra, dopace vede ca nu poate se ésa faoia cu ungru, lasa se aléga densii pre oine vreu. Eo respunsulu, pre ce cale se alesera aici reprezentantii pana acum, si ce prospectu potemu ave a ne poate folosi de dreptulu alegorii si pre viitoriu.

Vandalismul ce se intempla la alegorile de reprezentanti in Ungaria, aréta, ca legile de alegere nu respondu la scopu, si ca sunta de indreptat dupa necesitatea impregiurilor, de care parere suntu si insesi foiele ungru. Firea nedumerita si legi poftesce aspre. Inse ce sperantia potemu ave la desvoltarea acelor'a, candu br. Kemény, redactorulu lui „Pesti Napló“, pre care un'a foia ungru 'lu numi de „Werkführer“ alu lui Deák, cere prin lege a se determina, cum se ospete cineva pre alegorii sei? Nauta de ventis, de bobus narrat arator. Altintre in unu giuru vecinu de aici si asa se eschisera romanii dela alegere, ca comisiunea in satele romaneaci numai pre aceli i conscrise de alegatori, cari se presentara la densa, si incatu pre sate poporului, fia acel'a romanu séu ungru, nu multu i pasa inca de esta alegere, deci presentanduse numai cate trei patru insi, atati a si conscrisu de alegatori, inse in satele cele ungru séu ungrite au conscrisu pre toti cari au dreptu de alegere, de nu se nici presentara.

Aceste intrige vinu de reprobata cu atatu mai virtosu, cu catu la adunarile comitetului de comitatu, ca la loculu celu mai competitiv alu opiniunii publice din comitatu, nu se observa pana amu tendentia de apesare in privint'a romanilor. Séu o alegerea reprezentantilor, ouii de aici cugeta dôra ca ar fi facia cu romanii causa de partita? Nici de catu! In aceea e una idea mai inalta, cau'a patriei: dobendirea nationalitatilor. La est'a oceli mai renomiti barbati de statu ai ungrilor au cautatu mediulice, ci fiindu acele pana amu ren alese, ou aplecarea loru se facu dauna patriei comuni. Pétra intielegintii aici nici adi nu e aflat! séu dara aceli de cari se tiene nici voiesou se o astie? In peptulu vostru este. Fiti cu sentire fratiesca catra alte natiuni, lasati se traiesc si ele cu direpturile cari li se cuvinu, si ce doriti, de ce vi e lipsa, veti dobendii: contopirea nationalitatilor — in sentiri si in fapte.

M.r.

Mesterháza Nov. 1867*).

Onorate Dle Redactore!

Cu mahnire a intielesu subscrisii in dilele decurse, ca in „Telegrafulu romanu“ Nr. 80 a. c. suntu mai multe neadeveruri si calumnii scrisa in contra multa pretinitului nostru dn. advocatu Dr. Ioane Ratiu; — deci numai de catu amu si amblatu de ne amu procuratu respectivul numeru alu Telegrafului, din care neamur convinsu, ca unu corespondinte din Orastia sub datu 5/15 Oct. a. c. serie intre altele, ca primindu dnulu Dr. Ratiu procesualu nostru urbarialu, in care suntemu incurcati ou boierii, — dsa nu ar' fi fostu nici una data la

* Publicarea acestei scrisori s'a intardiatu din cau'a imboldirii materialului de publicat; fiindca inse ea aruncă lumina nu numai preste causele urbariale ale unei comune, ci aceeasi ilustra multa cestionea urbariala a tuturor locuitorilor monteni si ne da ocazie de a străde in luptele celor două clase de omeni, pe care feudalismul vechiu cu altatulu seu celu periculosu inca totu le mai tiene in neodihna, nu lipsim a o publica intréga. — Red.

facia locului, spre a se informa; — mai departe, ca nu ar fi fostu nici un'a data la pertractare in persona, ci si ar fi tramis numai concipientii deale Castorianu si Partenie Ratiu, — si ca din vin'a lui si procesulu si banii nostri platiti deale s'ar fi perdutu.

In interesulu adoverului trebuie se dechiarau totte celea susu dice in articula citatu de neadeveruri, pentruca:

Dnulu Dr. Ratiu primindu procesulu nostru pomenit inca la anulu 1861, a venit in persona la facia locului in comun'a nostra, si s'a informatu pe deplina dia fira in peru despre acelui procesu; pentruca numitul dn. Dr. Ratiu totudeauna si la orice pertractare momentuosa a fostu in persona cu membrii din partea nostra impreuna inaintea tribunalului urbarialu si cu deosebire la pertractarea causei nostre in meritu in privint'a padurilor si pasiunilor, cu care ocazione totu una data a inrotulatu actele; — asamneea a fostu de facia la pertractarea planului de regularea hotarului, cu care ocazione s'a incheiata una pace favoratore si multiamitor pe poporu; — mai departe pentruca dsa nu a tramis pe concipientii sei Castorianu si Partenie Ratiu nici una data in cau'a nostra la pertractari, si noi pe acel domni nici nu'i cunoscem.

Dela anulu 1861 incependum a portat dlu Dr. Ioanu Ratiu tota procesele nostre ou fostii domni de pamant, precum si procesulu nostru de segregarea padurilor si pasiunilor, si decum se le perda, precum dice corespondint'a cea mintinosa si tendentiosa din Orastia in „Telegrafulu”, ba chiaru pe tim-pulu candu fabrica dn. corespondint'e aceleas mintiuni si calumnii (finitulu lui Sept. si inceputulu lui Oct. a. c.) se afla dlu Dr. Ratiu in comun'a nostra in persona si ne pertracta caus'a inaintea comisionei dela judecatori'a urbariala delegata la facia locului, spre facerea unui planu de regularea hotarului, cu care ocazione a succesu statuintiei si istetimie dsale a indopleca cu invoirea si intelegera nostra pe contrarii nostrii fosti domni de pamant, la una impaciuire, in inteleseulu careia celea 63 antiquae sessiones din acesta comuna in locu de a luta maximum otratu prin lege de cate 7—9 jugere pentru fia-care mosie, cu totalu dara 5—600 jugere competitia de padure, — si castigatu unu teritoriu preste 7000 jugere padure, renuntandu totu una data contrarii indoplecati de dlu Dr. Ratiu dela 400 procese urdite in contra satenilor pentru luarea curaturilor pre langa paduri, precum si de alte mai multe procese de prevaricatiuni, tacse restante etc. — Astfelu dura, ou colonicaturile, curaturile si competitia nostra de padure — ne-a eluptat si castigatu dlu Dr. Ratiu unu hotar cu totalu in marime preste 10.000 jugere, seu una mila patrata. Aceasta pace pentru poporul nostru multiamitor e resultatulu ostenelei si loptei dlu Dr. Ratip. Poftescu dura dle corespondinte alu Telegr. a merge si a o vedé la tribunalu din S. Regiu si a te convinge.

Mai departe a portata dlu Dr. Ratiu pentru acesta comuna procese dela anulu 1861, incoce mai multe, ou fostii nostrii domni de pamant pentru dreptul nostru de lemnarit, pentru prevaricatiuni, pentru conturburari in posesiune eto. eto. cu succesu bunu si spre multiamirea nostra.

Spre a insira si spune tota suferintele acestei comune, de care cu ajutoriulu dlu Dr. Ratiu a scapatu, ar trebui a scrie cineva carti intregi, — deci ne marginim a insira aci numai urmatorele:

La anulu 1861 se silea contrarii nostrii din resputeri cu ajutoriulu administrationii de atunci a scote pe locitorii acestei comune din dreptul avutu de lemnarit seu platerit, in care dreptu prin hotariri de sub administratiunea nemtieasca era omului asiediat. Deci a inceputu a aduce comisiuni preste comisiuni la facia locului, care dupa pofta contrariilor nostrii tracta cu omului reu, inchidea prin temnitie pe cei carii vedea ca stau mai cu deadinsula la aperearea dreptelor nostre. — Lemnele de plate scose din paduri ale omului nostrii, le sequestra, pentru plutele pe care apucă unii omului ale vinde au aruncat a plati sume de bani sub titule de prevaricatiuni, — au adusu ecsecutiuni militare asupra nostra si in urm'a urmelor ne-au judecatu a platit contrariilor nostrii una sum'a in bani de 14.000 fl. v. a. in terminu

de 14 dile sub titule de prevaricatiuni, despargubiri si mai scote Ddien oe.

E de observatu, ca existint'a nostra a statu si sta aci in munti numai din lemnarit seu platerit, ca-oi altu isvoru de viétia in locurile nostre acestea muntose, sterile, stancosse si neroditore nici ca potemu ave.

Ce scote misera ne asteptá pre noi, in starea ce ne au fostu adusu atunci contrarii nostrii, si adica lipsindune dela dreptul de lemnarit, si astfelu luandune singurulu isvoru de viétia, dejudecandune la platirea celor 14.000 fl. v. a. in 14 dile, isi poate inchipui ori ce omu cu inteleptiune, pentruca remazendu tréba la atata, ne luá intréga pucina avere ce o aveam si care sta din pucina locu sterilu si din cateva vite de trasura, cu care ne tragemul lemnale de parte din paduri, si care ne suntu masin'a nostra de vietivire — cu ecsecutiuni, si noi remaneam in cea mai mare saracie, proletari si cersitori cu copii nostrii.

Ddieu si omului buni ne-au indreptat in se omulu mantuirei nostre, — la dlu advocatul Dr. Ioanu Ratiu in Tu'd'a, la care amu tramis numai decatuna deputatiune din mediuloculu nostru in érn'a anului 1861/62, care iau desorisa starea lucurilor si acelu domnu fara a se gandi multe, numai decat a slergatu cu deputati nostrii din partea satului dimpreuna la gubernatorul de atunci graful Grenneville, a datu mai antaia plangerea nostra cu gur'a, dupa aceea a inceputu a ne apara causele cu recurse, la pertractari in sorisu si cum numai iau venit la socotela, — si multiamita lui Ddieu si barbatul acesta demnu de tota stim'a, ca ne-au mantuitu si scapatu de tota acestea periole, / si adica:

In pucinu timpu catanele ce le tieneam ou ecsecutiune in comun'a ni le-au luat, omului din satulu nostru in temnitis inchisi s'au eliberato, — sentint'a preste celea 14.000 fl. v. a. pe recursulu dsale prin guvern s'au anulatu, — lemnale si plutele sequestrate si s'au datu era in libera nostra disponere, si in arm'a urmelor ne-au asiediatu érasi in posesiunea drepturilor avute de a lemnari, si adica amu castigatu in competitia nostra de padurito pe anu este 200 jugere padure. (Va urmá.)

UNGARIA. Siedint'a din 11. Dec. se ocupă totu ou desbateri, gen. precum si ea din 12 Dec. Aici vorbi dupa Perczel si Salomon cunosoutulu Franz Pulsky delucidandu cestiu-ne detoriilor de statu din punctul practic al istoriei. Elu inoa dice, ca cestiane de detorii este o cestiu politica. In 1848 Ungaria a pactata cu regele, a uitatu inse se se invoie-sa si cu tierile ereditari si tocma cestiu-ne detoriilor de statu romase neresoluta si apoi ea si fu sementi's desbinari si a dusmaniei, incatua Ungaria prin acésta avu a se lupta si cu antipatiile esite din interesele materiale. Franz Pulsky continua, ca simpatiile popórelor vecine trebue se se cumpere seu prin sacrificio a de bani seu de sange si adeseori si prin una si prin alta; atunci natuinea nu vră a face sacrificia de bani, ei mai bine si jertfi sangele care curse in pariu, din care ce e dreptu i-crescù o gloria netrecatoria, inse nu libertatea. Absolutismul a degradatu forta con-sciintia bunulu poporului. Fiindu in Londinu me tangueam adeseori lui Richard Cobden, dice Pulsky, ca economia financiala a absolutismului trebue se nc derapene tier'a, inse elu me reflecta: chiaru acésta degradare a absolutismului ti va asterne calea spre a te intóre in patria, si écca tocma economia financiala oea fora capu a trantit regimel de mai inainte si e bine, ca a fostu asia. Vai de poporulu acel'a, care ar' ave unu regim absolutistic care se se prioriza a pastrá si a face economia, ca e topit. Capitalulu se invoieori ori-cu absolutismu ori-cu libertate, numai se aiba securitate deplina, pentruca capitalistii tienu, ca libertatea pre efrena e identica cu anarchia si mai bine se arunca vedienduse cu neordine in bratiele absolutismului de frica pre mare a libertatii, intorendusi man'a dupa ventulu, care i-se pare mai linu si mai pucinu sgomotosu pentru interesele ale. Garrantia libertatii nu sta in armata nationala, ci in caracterulu poporului, in juramentulu monarhului si in florirea materiala a tierii. Din contra armatele suntu celi mai periculosi dusmani ai libertatii. — In fine dice ca Ungaria, care are lipsa de creditu in Europa din partesi nu va da man'a cu cisalitania pentru bancrotu de

statu, care i ar' imormenta creditala; si multiamese de deputatiuni, care merse in Vien'a in cat-sa scésta, ca nu s'a invoită la asta ceva. Déca-tierele editarie vrea se faca bancrotu, fisele de bine, bagesi castigulu in buzonariu, déca e vre-uu castigu la astfelu de lucru, inse Ungaria nu se va introduce in sirulu altoru natiuni europeene prin fapte de aceste, ca are lipsa de creditu.

Moritz Jokay dice, ca financiele Austriei numai atunci se potu aduce in ordine, déca Austria se va lepadá de mancarimea de a figura in pusatiune de putere mare si va ingrigi numai de interesele s'ale materiale. Cu tota acestea Austria s'a aronoatu totudéuna in aventure pre-ste aventuri, de cate ori i-erta in catova financiele. Acum era cauta noue pericule. — (Andrásey intréba „unde?“) — nu-i-e de ajunsu, ca se amesteca in cause straine, scote din minti si pe alte puteri imprentinite, ca se faca asemenea— (Andrásey „pe cine?“) (Strigare in steng'a este: „Roma!“) — pe min. de fin. austriacu tu apasa acuma 40 milioane in bonuri pe ocne. — La acestea ar' trebui se se puna capetu. Si in urma intréba pe min. da fin. ca ce garantia are tier'a, ca se nu fia inecata érasi int'ro mare de note de statu cu colore verde. — Lonyay face atentu pe Jokai, ca cu buna séma n'a ce-titu cu atentiu projectulu de lege respectivu si §lu 8 care preservéza dela abusu.

Emerion Fest observa, ca contribuirea Ungariei corespunde la unu capitalu de detorii de 600 milioane, dar' acestia totusi dela 3000 milioane de detorii de statu suntu numai 20%. Pe la 1 óra se incheia siedint'a, fiinduca deputati se dusera la conferint'a protestantilor.

In 13 se continuara desbaterile si in 14 pe fine ie a cuventulu Deák si restrange assertiunile antevorbitoilor, cari si facu scrupule pentru primirea detoriilor de statu.

Deák dechiara in cuventaresa s'a, ca cestiu-ne detoriilor de statu e o cestiu politica, epoi trece la originea legatuintei Ungariei cu Austria si la sanctiunea pragmatica dicund: Inaintasii nostri au facutu o legatura cu dinsti'a de Habsburg, pentruca cumpandu bine impregiurabile recunoscera, ca Ungaria e pré elaba a infruntá dusmanii sei cel puternici fara sprigini din afara. Tempurile inse s'au schimbatur. Dusmanii nostri cei vecchi nu ne mai suntu periculosi, dar' relatiunile au ramas inca totu aceleasi. Ungaria inca totu e impresurata de puteri mari, cari ei amenintia existint'a ei de statu déca nu si cauta unu sprigini securu alaturanduse la tierile, care se afla sub o coróna cu dens'a. Politica de acum a Ungariei trebue se fia conditionata de acésta impregiurare. Déca imperiulu e necesariu pentru sustarea Ungariei, etunci Ungaria trebue se se nevoiesca a-lu su-stiune chiaru si candu acésta s'a' puté face numai cu sacrificia. Cu privire la ruinarea finan-tiala Deák e de parere, ca Europa nu poate ramane indiferenta, candu o suma de 3000 milioane ar' disparé din averea acestui continent. Cei ce nu voiescu impaciuirea intre Ungaria si Austria, aceia neci Ungariei nu-i voiescu binele, ci tient'a dorintielorloru loru e numai ruinarea Austriei. Se mai asta si alte puncte de vedere, care ne imperiteza, ca se nu ne sculamu in capu popórelor cu alta politica. O reactiune numai atuncia e tare, dice Deák, candu popórelor ei stau intrajutoriu; asia dara cu privire la noi numai atunci, candu popórelor acestea au unu interesu la apesarea nostra si acest'a ar' fi casulu, candu n'am impartii sarcinile si greutatile intre oalata.

Déca primieam noii in 1848 o parte din detoriile statului asupra-ne, atunci popórelor Austriei nu ar' fi fostu in contra nostra, ci ar' fi fostu aliatele nostre ér' nu spriginu reactiunii care ne-a stravitu. Nu nu mai pentru presentu, ci si pentru viitoru utilitatea invoielei e pentru Ungaria mare, chiaru si in casu de o cadere a Austriei. In fine duc-torele majoritatii dice, ca iea asuprasa responsabilitates pentru pasulu acest'a inaintea lui Ddieu, inaintea consciintiei s'ale si inaintea intregei natiuni; chiaru si candu l'ar' condamna natu-ne pentru acésta, totusi ar' trebui se o faca, fiindoa e convinsu, ca diace in interesulu patriei.

Dupa vro 3 alti cuventatori se suni Madarász pe tribuna, care intre alele dice: Acu-si-tiunile de astazi ale Ungariei nu suntu altu ceva decat sacrificarea celor mai vitale interese ale Ungariei si imormentarea autonomiei nationale. Kautz dice, ca primirea sarcinelor statului e una echivalenta la pastrarea intregitatii terito-

riale a Ungariei. Madarász nu concede acăsta, pentru Ungaria sub Maria Theresia a reșpletit cu cup'a plina orice a facut Austria pentru Ungaria, — combate și pe Polsky, fiinduca libertatea individuală lipsesc, exemplu cauza cu Kossuth, ca despre cele mai importante interese ale Uagariei otarește delegațiile, er' nu dăt'a. Nu e instituție libera municipale, fiinduca acăstă inca să angustatu prin măsurile regimului; armata face de lipsă, ca la apromisiunile principilor nu e de credință după cum arata experiența. Elu inca va vota pentru detoșii de statu, deoarece Ungariei i se va restitu constituția (48) nestribata.

Precum se vede nici frațiunea lui Madarász nu e mai multă decât un fanatism naționalu. —

Tocma primiu unu telegramu dela Peștă din 18 Dec. care anunță, ca proiectul de lege despre datorile de statu s'a primitu in a treia ceteră de catra cameră deputatilor cu majoritate precumpanitoră, si ca d. deputat I. Puscaru s'a denamit consiliar de secțiune in r. min. ungariu pentru cultu și instrucțiune publică; era deputatul Sibiului Zimmermann si-a depus mandatul. — Min. de fin. Lonyay, prin unu proiect de lege cere indemnitate, ad. plenipotintia spre a putea scăde contribuția cuartului I din anul 1868. — Se scrie de nou, ca acum s'ară fi aplacidat organizarea secțiunii ardelene de justitia. —

AUSTRIA INFER. Viena 14. Dec. Sieintă de eri a camerei deputatilor senatului imperial a fostu er' catu se pote de sgomotosa. In urmă impresiunilor ce le lasă cuvintele lui Skene si ale ministrului Beke in obiectul amenintării bancrotului partidele se sbuciumă, si o parte din stanga cu deputatul Perger in frunte propuse o rezoluție de ouprinsulu acestă: „Cameră se declara, cumă tierile de dincöce prin încheierea învoielei nu su pe dreptu obligate la garantia in privintă restului neacoperitul alu cametelor facia cu creditorii statului.“ Astă rezoluție fă sprințita de o massa de insi; o parte din steng'a, centru, polonii, slavii, toti era de acord. Tote partidele configură la capetenile loru si se formara din camera totu cluburi; indesertu se tragea cloptielul pana cindu luă cuventului min. de fin. asigurandu cameră, ca cooperarea pentru anul viitoru se astă de facia, pentru elu intra in anul viitoru cu 30 milioane per cassa, operatiune care fara a ingraziă tesașrul, aduce 15 milioane mai avendu si alte resurse. Această mai linisti animale si facu se se primă votul majoritatii, altfelui invoiel' a aterna de unu firu de peru. Mai vorbira vre-o cativa si in fine legea despre datorile statului se primi cu mare majoritate si invoiel' a astă parte incă e gata.

Constituția revidata inca e gata; legea fundamentală pentru reprezentarea imperiului s'a primitu totu in 13 după cum se redicase la concluția si in cameră deputatilor. Inca pote înainte de craciun se voru sanctiona, dice „Presse“, tote actele si se voru alege si delegațiile caroru li se va propune bugetul pentru an 1868.

Cronica esterna.

ROMANIA. Bucuresci 19. Dec. În Duminică treonta se intemplă in teatrul național o scena neplacuta. Se simtise adica unu miroșu de funingine prin loge si in teatrul si cu tote, ca nu era periculă, totusi publicul și ganduse: focu! focu! se indesnu a esu din teatrul, care cum si pe unde potea, lasandu multi efectele său perdiendule prin imbuldial' a cea mare. Tota cauza a fostu aprinderea funinginei intr'unu cosiu, său caminu in diosulu teatrului, frică inseca causă mare spaimă si nedispoziție mai vertosu in partea seculului frumosu. —

— Astă Marti (6 Dec.), serbarea liceului St. Savă a foetă celebrată in Bucuresci. Această este o serbare națională pentru tota România, ca ci vechea școală a St. Savă a fostu că pe penieră din carea a esită cea mai mare parte din școalele române cu începere dela secolul XIX. Acă venerabilul preot Lazar din Transilvania, a avutu indrasnălă generoșa de a introduce, pentru primă ora, limbă română in învățamentul public. Sub auspiciile principilor carii s'au succedat de atunci încăce, școală

St. Savă nu incetă de a prosperă, er' cu limbă națională devenita limbă învățamentului, înstructiunea s'a respandită in tota țără pana la satele cele mai mici. Sub domnă principelui Ghica, D. Petru Poenaru, fiindu director generalu alu instructiunei publice, se astă dădu mii școle rurale numai in partea României de dincöce de Milcovu, pentru care se cheltuia 600.000 lei pe anu, suma destulă de însemnată in acelu timpu, fara a voibă de avantajele particulare ce se faceau de fiacare satu învățătorului seu. Ceea ce dovedește odata mai multu, vorbindu in trăoatu, ca iubirea instructiunei nu este nouă in România, dar' ca sub regimul trecutu, statu de combatutu astădi, se intielegă cu desavârsirea trebuintă învățăturei poporului si nu se crută nimică pentru a o respandi in tote clasele societății.

Serbarea de astădi eră dar' unu omagiu datu suvenirului trecutului si totudeodata o încurajare de a se imita exemplul predecesorilor nostri. La 8½ ore de dimineață corpulu profesoralu, precum si unu publicu numerosu si cu scolarii din licee si facultăți s'au reunitu in biserică St. Savă, unde s'a savirsită santă liturghie. Intornanduse in urma la localulu liceului, s'au auditu unu imn cantat de scolari, după aceea s'a datu unu banchet, sub presidenția domnului ministru alu instructiunei publice, la care a domnită cea mai mare cordialitate. In fine scolarii din clasele superioare au jucat o piesă in limbă latina: Captivii lui Plautu. — („Tiéra.“)

Iasi 18 Nov. v. „Dreptatea“, făcea întrebările poporului, ce era in Iasi cu cirile de 2 ori pe săptămână (cu 18 lei pe sem) scrie despre unelurile ciocoiescă de pe acolo cu următoarea penelă:

„Mai avem numai 9 dile pana la începutul intranirei colegiilor alegători, si in Iasi inca nici o miscare din partea poporului alegători; nici o adunare publică la lumină dilei si sub ochii națiunii.

Se prepară si ce misoa la intunericu, numai clică reului obstescu; clică politica a potelor de marire si asuprirea, a amenintării, a cumpărării, a calumniei, a mișcării si a inselării; clică intereselor jidovesci, a desbinării romanilor si a peirii loru.

Ciocoii si coizile loru, constituiti in falangă farmazonilor dimpreuna cu jidani, se abucimă cu desperare prin tote midiulicele, si pre tote caile posibile. Aceste sterpiitori degenerate ale vechilor boieri români, si fanariotii după ce au guvernării țărări cu asuprirea atatu amaru de timpu; după ce au stors'o de putere cu asideramentele loru politice si cu ostirile; după ce au impluțo de jidani, si au împărțito cu aceste lipitori omicide si fara de satiu; după ce au batutu la talpe averea parintescă, si au dat'o la camatarii de jidani; după ce vedu ca vechea loru putere dela carmă tierii li scapa din mana totu mai multă pe fiacare di, pentru poporul apasat se destăptă mereu de cativa ani încăce, si se intrameză cu poterei lui: astădi, acestorui ciocoii statu de desperati si nemernici, nu li a mai ramasă înaintea poporului alta arma cu care se'l repue sub asuprirea loru meschine, si a unei fatiaricioi pline de brudie. In locu de a se cai cu amaru înaintea tieriei de peccatele loru, si a treos in rendurile poporului spre a se pune la lucru cu înima curata pentru binele obștescu: tagaduescu peccatoșia trecutului loru, tagaduescu suferințele care au adus pe capul tierii, si că jidani in fara de legi, apuca de ochi pe întrăgă' națiune, aparanduse ca nu sciu, n'au vedutu nimică; ca nici usturoiu n'au maucatu, nici gură nu li pute. Calumniéa inse si acusa, deamană cu jidani, prin gazete societății, pe români cari tenu cu țără si cu dreptatile ei; pe fiii poporului, cari numai cu greutati amare s'au potutu introduce de eri alaltaeri in guvern si in adunare, si cari spre a potea face dreptate in intereselor publice, au fostu nevoiti se se desface de intrigile ciocoiescă din adunare, si se facea apel la întrăgă' țără, spre a alege si a trămite la adunarea viitoră, români uniti cu înimă si gândul pentru fericirea tuturor si loru ei.

Ciocoii s'au deprinsu la carminea si apăsarea tierii, că ursul la prisaca, că lupul la

staulu. Fiti deștepti, românilor; luati bine minte pe cine veti alege pentru adunarea viitoră. Ciocoii farmazoni si coizile loru, pentru că se si pote mari clică, nu e midiulocu pe care se nu caute a'lu intrebantia: jidani in începutu se li verse bani, era protopopii (!), protopopii de prin judecările eparchiei se grăbescă a veni la Iasi, că se'ei primăscă ouvenitul de comanda. Feritive deci de clică intunericului; ea n'are iniția nici pentru euforie tierii, nici pentru dreptatile ei, nici pentru sanctieni'a religiunei si a moralurilor ei.“ —

Partitele suntu perirea unei țieri său națiuni, nu intielegu cum se se unescă conceptul de „partidă“ cu conceptul „fericirea comună“, de acea condamnam orice spiritu de partidă si ne invoim numai cu „opușetianile resonabile“ in contra celor ce vrea cu perfidia a impedește progresul fara a desradicina viciul, care e legat de conceptul de partidă. Asia se deosebim pe naționali sinceri cei ce facu opuștiune din convicțiuni trase din patania, si dintre ciocoii si dintre boieri si se le damu increderă ce o au meritatu prin fapte dovedite, er' la vorbe găle se nu ne incredemă. —

London 17 Dec. Publicație ofic.: De eri inca s'au facutu de catra Feniani trei cereri pentru a pune focu. Guvernul a chiamat voluntari pentru a indeplini serviciul polițiesc de constablii.

Constantinopol 16 Dec. „Levant Herald“ comunică, ca consiliul de ministri a decisu se primăscă cererile delegaților creteni adica: scutire de imposiție pentru cativa ani; bancă agriola, deschidere de porturi, revisuire a imposiților, desființarea de veci a contribuției pentru înlocuirea militara. („Tiéra“)

Florentia 14 Dec. Deputații urmăză desbatările asupra interpellatiunii române. Ministerul de justiție Mari apără legitimitatea arestării lui Garibaldi. Tote partidele doresc intărirea puterii temporale, dura pentru a ajunge la acăstă nu trebuie se recurgă la violențe, ci se astepte pana candu însăși România va intielege, ca unu guvern care nu poate exista fară mercenari nici fară intervenire, este perdatu.

Constantinopol 15 Dec. Porta a suspendat pentru trei luni vama de intrare alu cerealeloru. —

Objecțul conferinților europeni da preste dificultati, fiindu Prusia, Rusia, Anglia si Italia au datu se priește Francia, ca conferința nu poate avea cerută libertate, deoarece Franța nu si va retrage trupele de președintele Italiei. — Italia de candu corporile legislative trezură preste cestione România la ordinea dilei, se astă reu dispusa. Garibaldianii, Mazzinistii si Bourbonii cu reacțiunea au reînceputu a o neodihni. —

Nr. 411. 1867.

3-3

Escriere de concursu.

Pentru 1 stipendiu Tordăiau de 100 fl. v.a. pana in 20 Decembrie n. a. c. prin acesta se scrie concursu.

Concurrentii la acestu stipendiu au a documenta înaintea subsemnatului consistoriu metropolitanu.

1. Ca suntu înmatriculați că studenți ordinari la vreuna școală reală, gimnasiale sau academică din provincia, si că atari si frecuente școala.

2. Ca suntu născuti in Transilvania, de naționalitate română, si lipsiti de midiulicele întreținerei.

3. Ca au moralitate buna, — si in studia preste totu progresu eminentă.

Blașiu 19 Nov. n. 1867.

Consistoriul metropolitan gr. cat.

Cursurile la bursa in 20. Dec. 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 76 cr. v.
Augsburg	—	—	119 , 25 "
London	—	—	121 , 30 "
Imprumutul naționalu	—	—	55 , 70 "
Obligațiile metalice vechi de 5 %	58	40	"
Actiile bancului	—	—	678 , — "
" creditului	—	—	184 , 30 "

Obligațiile transilvane ale desarcinarii pamantului in 7. Dec. 1867:

Bani 64 — — Marfa 65 — .